

www.hrw.org

ประเทศไทย : เหตุที่อ้างว่าถูกกระทำทารุณถูกปฏิบัติที่จะได้รับการเยียวยา

คำสั่งศาลทำให้เกิดการตั้งคำถามเกี่ยวกับการคุ้มครองประชาชนจากการทารุณ

(กรุงเทพฯ วันที่ 13 ตุลาคม 2557) “รัฐบาลไทยควรปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ในการให้การเยียวยาและชดเชยแก่เหยื่อที่ถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติที่โหดร้าย” คณะกรรมการ นิติศาสตร์สากล (ไอซีเจ) องค์การฮิวแมนไรท์วอชท์ และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล กล่าว

เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2557 ศาลจังหวัดปัตตานีซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ของ ไทย ได้มีคำสั่งในคดีนายฮาซัน อุเซ็ง เหตุที่อ้างว่าถูกกระทำทารุณหรือได้รับการปฏิบัติที่โหดร้าย โดยศาลมี คำสั่งว่าเขาไม่มีสิทธิได้รับการเยียวยาและชดเชย เนื่องจากเป็นคำร้องตามมาตรา 32 แห่งรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งถูกยกเลิกตามประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) หลังจาก การทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ที่ผ่านมา

พี่สาวของนายฮาซัน อุเซ็ง เป็นผู้ยื่นคำร้องดังกล่าวไว้ต่อศาลเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2557 ซึ่งเป็นเวลาก่อนที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 จะถูกยกเลิกโดยคณะรัฐประหาร โดยในคำร้องมีการกล่าวหา ว่าเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารจำนวนหนึ่งได้ควบคุมตัวนายฮาซัน อุเซ็ง และเข้า คับบ้านพักของเขาในจังหวัดนราธิวาส ต่อมาจึงนำตัวเขาไปที่ค่ายอิงคยุทธบริหารในจังหวัดปัตตานี โดยคำร้อง กล่าวอ้างว่านายฮาซันถูกเจ้าหน้าที่ทหารเตะและสั่งให้เขาวิดพื้นหลายร้อยครั้ง รวมทั้งยังสั่งให้กระโดดตบบน พื้นคอนกรีตร้อนด้วยเท้าเปล่า

“คำสั่งของศาลดังกล่าวไม่สอดคล้องกับพันธกรณีของประเทศไทยที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายระหว่าง ประเทศในการห้ามมิให้มีการทารุณหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย และต้องให้การเยียวยาและชดเชยแก่เหยื่ออย่าง มีประสิทธิภาพและเพียงพอ” นายเอียน เซย์เตอร์แมน ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายและนโยบายแห่ง คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลกล่าว “ผลจากการมีคำสั่งของศาลครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติของ ประเทศไทยที่ขัดต่อพันธกรณีทางกฎหมายระหว่างประเทศที่ต้องรับรองให้เหยื่อการทารุณหรือการปฏิบัติที่ โหดร้ายเข้าถึงการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพได้ทุกที่และทุกเวลา แม้แต่ภายใต้การบังคับใช้กฎอัยการศึกก็ตาม”

ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 ไอซีเจได้ส่งเอกสาร “หนังสือเพื่อนศาล” ต่อศาลจังหวัดปัตตานี (ดูจากลิงค์ด้านล่าง) โดยโต้แย้งว่าการยกเลิกรัฐธรรมนูญปี 2550 ไม่ส่งผลใดๆ ต่อพันธกรณีของรัฐบาลไทยในการที่จะชดเชยและเยียวยาให้แก่เหยื่อที่ถูกกระทำทารุณหรือได้รับปฏิบัติที่โหดร้ายภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ซึ่งรวมถึงกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) และอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี (CAT) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาทั้งสองฉบับด้วย

ในการอ่านคำสั่งคำร้อง ผู้พิพากษามีได้มีการกล่าวถึงพันธกรณีทางกฎหมายระหว่างประเทศของไทยเลย ทั้งยังไม่มีการอ้างถึงมาตรา 4 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งบัญญัติรับรองความผูกพันตามพันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ไทยมีอยู่แล้ว อันรวมถึงพันธกรณีตาม ICCPR และ CAT ด้วย ทั้งนี้ คำสั่งของศาลดังกล่าวมีกำหนดพิมพ์เป็นเอกสารในวันที่ 13 ตุลาคม 2557 นี้

มูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิม (MAC) ซึ่งเป็นตัวแทนพี่สาวนายฮาซัน อุเซ็ง แจ้งว่าเธอจะยื่นอุทธรณ์คำสั่งของศาลต่อศาลอุทธรณ์ต่อไป ทั้งนี้ มูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิมได้ก่อตั้งขึ้นโดยกลุ่มของทนายความมุสลิมตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชนในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยที่ด้อยโอกาสโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ

“คำสั่งในคดีของนายฮาซัน อุเซ็ง ตอกย้ำถึงความเสียหายด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยซึ่งเป็นผลมาจากการทำรัฐประหาร และข้อเท็จจริงที่ว่าขณะนี้เป็นไปได้ที่จะดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงสำหรับการกระทำของเขาเหล่านั้น” นายแบรด อดัมส์ ผู้อำนวยการภูมิภาคเอเชีย องค์กรฮิวแมนไรท์วอชท์ กล่าว “ในขณะที่คดีนี้เป็นเพียงการกล่าวถึงคดีของบุคคลเพียงคนเดียวเท่านั้น แต่ผลจากคำสั่งของศาลถือเป็นการปฏิเสธการมีผลบังคับใช้ของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเทศไทย ทั้งยังเป็นนัยยะว่าประเทศไทยไม่ให้การคุ้มครองทางกฎหมายแก่ประชาชนจากการทรมาน”

นอกจากนี้ คำสั่งของศาลจังหวัดปัตตานียังไม่สอดคล้องกับคำมั่นของรัฐบาลไทยที่เน้นย้ำมาตลอดว่าจะเคารพและปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานในประเทศไทย โดยล่าสุดรัฐบาลไทยได้แถลงไว้ต่อคณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติ ณ กรุงเจนีวา เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2557

คณะกรรมการต่อต้านการทรมานได้มีข้อสรุปเชิงสังเกตต่อประเทศไทย โดยเรียกร้องให้ประเทศไทยกำหนดมาตรการต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพทั้งในทางกฎหมายและในทางปฏิบัติเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ถูกควบคุมตัวจะได้รับการคุ้มครองพื้นฐานทางกฎหมายตั้งแต่เริ่มต้นที่มีการควบคุมตัว รวมถึงการจัดให้มีมาตรการเยียวยาทางศาลและทางอื่นๆ ให้แก่ผู้ถูกควบคุมตัวและบุคคลซึ่งอยู่ในความเสี่ยงที่จะถูกกระทำทารุณและได้รับการปฏิบัติที่

โหดร้าย โดยมีช่องทางให้พวกเขาสามารถยื่นข้อร้องเรียนหรือข้อกล่าวหาว่าถูกกระทำทรมานหรือได้รับการปฏิบัติที่โหดร้ายได้โดยทันทีและได้รับการตรวจสอบที่เป็นธรรม เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิและเพื่อโต้แย้งความชอบด้วยกฎหมายของการควบคุมตัวหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายต่อตนเองได้

“พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยยังคงมีอยู่ รวมถึงการห้ามมิให้มีการทรมานซึ่งต้องมีการบังคับใช้ตลอดเวลา โดยไม่คำนึงถึงสภาพทางการเมืองหรือการบังคับใช้กฎอัยการศึก” นายริชาร์ด เบนเนตต์ ผู้อำนวยการภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล กล่าว “นอกจากนี้แล้วประเทศไทยยังต้องปฏิบัติตามพันธกรณีเหล่านี้โดยการยกเลิกการจำกัดการใช้สิทธิอื่นๆ อย่างกว้างขวางที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่มีการรัฐประหาร ซึ่งรวมถึงการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบด้วย”

ลิงค์สำเนา “หนังสือเพื่อนศาล” ของไอซีเจ

ภาษาอังกฤษ:

<http://icj.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2014/10/Thailand-Amicus-Hasan-Useng-Advocacy-legal-submission-2014-ENG.pdf>

ภาษาไทย:

<http://icj.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2014/10/Thailand-Amicus-Hasan-Useng-Advocacy-legal-submission-2014-thai.pdf>

ติดต่อ :

นายแซม ซาริฟี่ ผู้อำนวยการภูมิภาคประจำสำนักงานภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล (ICJ)

หมายเลขโทรศัพท์ (กรุงเทพฯ) : +66-807-819-002 (มือถือ)

อีเมล : sam.zarifi@icj.org Twitter : @AZarifi

นายริชาร์ด เบนเนตต์ ผู้อำนวยการภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล (AI)

หมายเลขโทรศัพท์ (ลอนดอน) : +44 (0) 20 7413 5566; +44 (0) 7778 472 126

อีเมล : press@amnesty.org

นายแบรด อัดัมส์ ผู้อำนวยการภูมิภาคเอเชีย องค์กรฮิวแมนไรท์วอชท์ (HRW)

หมายเลขโทรศัพท์ : +1-347-463-3531 (มือถือ)

อีเมล : adamsb@hrw.org Twitter : @BradAdamsHRW